

vida: la vida de la història. (L'etimologia ens ho acredita amb el seu llenguatge subtil: si ens atenem al sentit literal dels mots grecs, la biblioteca és el calaix dels llibres, però l'hemeroteca no és pas el calaix dels diaris sinó, exactament, el calaix dels dies. És a dir, el calaix dels esdeveniments o — si s'admet la simplificació— el calaix de la història).

El cas és que els diaris vells, salvats de la fugacitat del moment, esdevenen uns bons testimonis de la vida col·lectiva i així, contemplats al cap d'un temps, ens restitueixen la fesomia i la trajectòria d'una ciutat i d'un país: la guerra i la pau, el treball de cada dia, el context social, les lluites ideològiques, els combats polítics, els problemes econòmics, les inquietuds culturals, els mil i un detalls de l'activitat quotidiana. I encara més: vistos amb una certa perspectiva, els diaris vells — amb la seva buidor o el seu gruix, amb la seva atonia o la seva vivacitat— ens dibuixen, com en una gràfica, els períodes històrics d'inèrcia i els de plenitud, els de rutina i els de renovació, els d'immobilisme i els de canvi, els de conformisme i els de rebel·lia, els d'opressió i els de llibertat. Per això, mirar la premsa vella és com refer la història i, tal com diu en Lluís Costa a les primeres ratlles del seu llibre, "conèixer la història de la premsa d'una ciutat és, en bona mesura, conèixer la història de la pròpia ciutat".

Tot això va, en efecte, a compte d'en Lluís Costa i el seu llibre *Història de la premsa a la ciutat de Girona (1787-1939)* que ha publicat l'Institut d'Estudis Gironins. A partir de la seva tesi de llicenciatura, presentada fa només tres anys a la Universitat Autònoma de Barcelona, Lluís Costa ha escrit aquest assaig sobre dos-cents anys de periodisme gironí que conté, com a part més valuosa, un inventari de totes les publicacions des del primer periòdic aparegut a la ciutat, amb una anàlisi individualitzada de cada títol. L'autor ha rastrejat els arxius i les hemeroteques per tal de confegir aquest catàleg exhaustiu — bo i aprofitant les excel·lents relacions parcials que ja havien fet d'altres— i finalment ha sabut combinar la fitxa tècnica i la referència bibliogràfica amb una explicació viva del contingut i de la ideologia de cada publicació i amb la relació de la gent que la feia en cada cas.

Aquest inventari és una eina de consulta indispensable, un estímul per a estudis més aprofundits sobre grups o tipus de publicacions i, sobretot, un instrument útil per a la comprensió global de la trajectòria gironina, amb les seves excel·lències i les seves limitacions. Perquè, tal com deïem abans, la història de la premsa i la història de la ciutat s'entrellacen d'una manera indissoluble.

Un bon sonet i un pèssim eslògan

En un article al *Diari de Girona-Los Sitios*, Jordi Dalmau ha suggerit la conversió de Girona en una exposició permanent de literatura al carrer. Es tracta d'instalar a cada racó ciutadà una placa, un monòlit o una estela amb el text literari de l'autor que millor ha descrit aquell indret: "Si a la primavera molts pobles aprofiten l'avinentsa per plantar arbres, a Girona podríem plantar literatura. És un tema que no s'exhauriria amb els nostres primers monuments històrics, ni en els nostres carrers estrets. Incorporaríem a la ruta de les lletres obertes tots els elements ben gironins, des dels porxos de la Rambla retratats literàriament per Josep Pla, fins a la Devesa piropojada per tothom i no solucionada per ningú, passant per Sant Daniel endarrerit d'estimació. Tot és mereixedor del record literari".

La proposta és feliç i la tria de textos facilíssima o, en tot cas, paradoxalment difícil a causa de la seva abundància. Puc donar-ne fe després d'haver preparat una exposició antològica de poesia sobre Girona i d'haver mantingut durant mesos una periòdica intervenció radiofònica sobre la ciutat

L'AUTONOMISTA

DIARI FEDERALISTA REPUBLICÀ I D'AV. S.O.S. I NOTÍCIES - ES PUBLICA A LA TARD

Els problemes de la
convivència

El problema de la convivència és un tema que ha anat guanyant importància a mesura que la societat s'ha anat obrint i diversificant. En un context de democràcia i de respecte a les llibertats, cal buscar fórmules que permetin a diferents grups i individus coexistir pacíficament i cooperar per al benestar comú. Aquesta és una tasca que requereix diàleg, respecte i flexibilitat.

L'aniversari de Ferrández i Belles

Política y teatro, todo invernando

La política i el teatre són dos camps que sempre han estat relacionats. En moments difícils, el teatre pot servir com a reflector de la realitat social i política, i com a plataforma per a la crítica i el canvi. Aquesta interrelació és essencial per a la comprensió de la cultura i la societat.

"L'Autonomista"
(1898-1939), una
llarga vida.

paperets

• Baltasar Porcel va ser a Girona per presentar la seva darrera novel·la guardonada amb el Premi Sant Jordi. En una roda de premsa, va sorprendre l'auditori amb aquesta afirmació rotunda: "Jo no tinc el més mínim interès que la societat funcioni; se me'n fot absolutament". Convindria que ho sapiguessin tots els lectors que cada dia veuen com pontifica, des de la columna d'un dels primers diaris del país, sobre el funcionament d'aquesta societat. Convindria que ho sapiguessin les altes personalitats que presideixen aquesta societat i que el novel·lista utilitza tan sovint en benefici propi.

• Un destacat fullet publicitari de Girona, farcit d'anuncis de botiguers segurament sorpresos en la seva bona fe, inclou, entre les tres úniques fotografies de la ciutat, aquesta imatge realment pintoresca i suggestiva. No diu, però, que es tracta del document gràfic d'un antic aiguat. El foraster buscarà en va aquesta Argenteria navegable, aquesta Venècia impossible que de record històric s'intenta fer passar irresponsablement a la categoria de fals atractiu turístic.

Les rajoles amb el sonet de Fages de Climent, el dia de la inauguració.

vista pels escriptors. Caldria, tanmateix, vigilar bé per no caure en contradiccions com la del plafó de ceràmica que, arran del pont del tren sobre l'Onyar, reproduïx un poema de Fages de Climent.

Literàriament és bellíssim, el sonet *Xipressos*, però resulta contraproduent que la ciutat l'ofereixi com a possible missatge al visitant, perquè nega el sentit que hom vol donar a Girona com a ciutat oberta i acollidora. La seva col·locació en aquell lloc —obra de l'ajuntament de la transició— devia produir-se en virtut d'un vers concret:

"Fimbra el pont de l'Onyar sota òmnibus i expressos".

El contingut global del poema, en canvi, és molt compromès. Fages demana als regidors que plantin xiprers arran del nucli històric per defensar les essències ciutadanes dels eters enemics exteriors:

"Edils, planteu xiprers, cenyiu la ciutat vella
d'encaputxats manaies amb vestes vegetals".

El parc de la Devesa, pretesament afrancesat, és el símbol que el poeta contraposa a la muralla de xiprers que propugna:

"A la Devesa flèbil hi ha un degotís d'or fals;
davant de cada llinda dreceu un sentinella
edils; napoleònics plàtans esveltos, enfora,
assetgen el segon, el minut, el quart, l'hora
d'entrar per Sobre-portes filtrant-se mur endins".

La recomanació es concreta en els dos últims versos de la terceta final:

"Que el gavatx miri encara un cingol de xipressos
com la punta esmolada dels vostres espasins".

Com es pot conjuminar aquest aire defensiu amb l'esperit d'obertura que la ciutat proclama? Ara que som europeus, ara que els regidors ja no porten espasins, el sonet de Fages —esplèndid com és— resulta cívicament impresentable.